

Voor huishoudens moet de energierekening betaalbaar en voorspelbaar blijven. Dat vraagt om keuzes die op korte termijn verlichting kunnen bieden, maar er vooral op gericht zijn de stijging van de rekening in de komende jaren te dempen. Netbeheerders hebben de wettelijke taak om huishoudens van energie te voorzien en daarmee maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk te maken, economische groei te faciliteren en Nederland weerbaarder en onafhankelijker te maken. Daardoor groeit ook de vraag naar transport en aansluiting. Energiebesparing en isolatie blijven daarom onmisbaar: wat niet wordt gebruikt, hoeft niet te worden betaald, en een lagere vraag beperkt de noodzaak tot netverzwaring en helpt de tarieven voor iedereen beheersbaar te houden. Tegelijk is energiebesparing alleen niet genoeg. Investerings in de energie infrastructuur blijven noodzakelijk. Wat huishoudens uiteindelijk betalen, wordt mede bepaald door de politieke keuzes van vandaag over de inrichting van het energiesysteem van morgen. De gekozen warmteoplossingen, de benutting van het elektriciteitsnet en de mate waarin huishoudens hun verbruik kunnen sturen, maken daarbij een groot verschil. Netbeheer Nederland ziet daarom drie aangrijpingspunten om de energierekening beheersbaar te houden: meer grip via het tariefmodel voor kleinverbruikers, netbewuste keuzes in woningen en wijken en kiezen voor passende warmteoplossingen.

1. Geef huishoudens meer grip op hun energierekening met een nieuw tariefmodel

Het huidige tariefmodel voor kleinverbruikers maakt nog te weinig onderscheid tussen huishoudens die het elektriciteitsnet beperkt gebruiken en huishoudens die het net intensiever belasten, bijvoorbeeld door elektrische auto's en warmtepompen. Daarom werkt ACM momenteel een voorstel uit voor een dergelijk nieuw tariefmodel. In de huidige uitwerking kan voor circa 60 procent van de huishoudens de kostenstijging worden gedempt. Dat ligt anders voor huishoudens die het net intensiever gebruiken, bijvoorbeeld door een elektrische auto, warmtepomp of thuisbatterij. Voor hen kan een nieuw tariefmodel juist helpen om meer grip te krijgen op de energierekening, doordat zij hun verbruik beter kunnen afstemmen op momenten waarop het net minder belast is.

Daarom vraagt Netbeheer Nederland de Kamer om:

- Het alternatieve tariefstelsel voor kleinverbruikers te ondersteunen, zodat huishoudens meer grip krijgen op hun energierekening.

2. Zet in op het beter benutten van het elektriciteitsnet

Een nieuw tariefmodel kan huishoudens meer grip geven op hun energierekening. Dan moeten zij hun verbruik ook daadwerkelijk kunnen sturen. Dat vraagt om woningen, installaties en apparaten die daarop zijn ingericht. Netbewuste voorwaarden in nieuwbouw, renovatie en subsidiebeleid zijn daarom onmisbaar. In de eerste plaats is het van belang dat net intensieve apparaten stuurbaar zijn. Als deze beter aanstuurbaar en interoperabel zijn, kunnen huishoudens beter inspelen op prijsprikkels en hun verbruik slimmer organiseren. Daarnaast verdient de slimme hybride warmtepomp een volwaardige plek in de warmtetransitie. Voor veel huishoudens is dit een praktische route naar lagere uitstoot, meer grip op de energierekening en minder druk op het elektriciteitsnet.

Cruciaal is tot slot dat netbewuste keuzes in de gebouwde omgeving de norm worden. Netbewuste nieuwbouw en renovatie zorgen ervoor dat woningen en woonwijken het energiesysteem zo min mogelijk belasten. Daardoor kunnen meer woningen op dezelfde kabel worden aangesloten en blijven vermijdbare kosten voor netverzwaring beperkt. Dat is van direct belang voor huishoudens, omdat zulke kosten anders uiteindelijk terugkomen in de energierekening. Om dat in de praktijk van de grond te krijgen, moet investeren in netbewuste maatregelen aantrekkelijk worden voor gebruikers, bouwers en



ontwerpers. Netbewuste initiatieven en netbewuste nieuwbouw moeten daarom worden gestimuleerd via de ISDE en de SDE++, en via netbewuste voorwaarden, garanties en leningen.

Daarom vraagt Netbeheer Nederland de Kamer om:

- **Vergroot het budget voor isolatiemaatregelen in de ISDE, Europese Social Climate Fund, het warmtefonds en versimpel energiebesparingsprogramma's.** Energie besparen is de eerste logische stap om de energierekening naar beneden te krijgen: je bespaart energiekosten en er hoeft minder over het elektriciteitsnet getransporteerd te worden waardoor de nettarieven minder snel zullen stijgen.
- **Maak netbewuste nieuwbouw en renovatie de norm.** Zo blijven vermijdbare kosten voor netverzwaring beperkt en wordt voorkomen dat die kosten terugkomen in de energierekening van huishoudens. Stimuleer netbewuste initiatieven via de ISDE en de SDE++, en via netbewuste voorwaarden, garanties en leningen.
- **Stel stuurbaarheid als voorwaarde aan de ISDE-subsidie en aan laadpalen.** Met minimale en uniforme eisen aan interoperabiliteit en aanstuurbaarheid kunnen huishoudens beter inspelen op prijsprikkels en meer grip houden op hun energierekening.
- **Zet in op de slimme hybride warmtepomp als volwaardige warmteoplossing.** Voor veel huishoudens is dit een praktische route naar een lagere energierekening en minder druk op het elektriciteitsnet.

3. Kies voor betaalbare warmteoplossingen

Warmtenetten zijn in dichtbebouwde wijken en appartementencomplexen vaak systeemtechnisch de meest doelmatige oplossing. Zij benutten lokale bronnen, beperken de druk op het elektriciteitsnet en versterken de energie onafhankelijkheid van Nederland. Door warmte van eigen bodem beter te benutten, maken warmtenetten Nederland en huishoudens minder afhankelijk van ingevoerde fossiele energie en daarmee weerbaarder bij een volgende geopolitieke crisis. Het coalitieakkoord erkent deze rol, maar zonder voldoende structurele middelen is er geen businesscase voor de grootschalige uitrol van warmtenetten.

Groen gas is een duurzame 1-op-1 vervanger van aardgas en kan via de bestaande gasinfrastructuur relatief snel en kosteneffectief worden ingezet. In bijvoorbeeld binnensteden kan groen gas, in combinatie met een hybride warmtepomp, voor huishoudens een doelmatige verduurzamingsroute zijn, zonder ingrijpende aanpassingen aan woning of net. Dat helpt om de energierekening voor huishoudens beter beheersbaar te houden.

Daarom vraagt Netbeheer Nederland de Kamer om:

- Subsidieregelingen binnen de warmtetransitie te vereenvoudigen en te harmoniseren, zodat investeringen sneller van de grond komen.
- 1,4 miljard euro te investeren in de opschaling van collectieve warmtenetten, zodat warmtenetten voor huishoudens betaalbaar worden en de groei naar 200.000 extra aansluitingen richting 2030 wordt gestimuleerd.
- De bijmengverplichting voor groen gas uiterlijk per 2027 te implementeren en deze te laten doorgroeien van 0,8 miljard m3 in 2031 naar ten minste 1,4 miljard m3 in 2035, met perspectief op verdere groei daarna.

Tot slot: sturen op een betaalbare energierekening

Voor sommige huishoudens kunnen tijdelijke steunmaatregelen opportuun zijn. Structurele betaalbaarheid vraagt echter ook om keuzes die Nederland en huishoudens weerbaarder maken bij een volgende schok, en die voorkomen dat de energierekening in de komende jaren te hard stijgt. Passende warmteoplossingen, meer grip via een slimmer tariefmodel en netbewuste keuzes in woningen en wijken maken daarin het verschil. Netbeheer Nederland roept de Kamer op om deze structurele keuzes centraal te stellen in het debat over de betaalbare energierekening voor huishoudens.